

Tantárgy neve: Kihívó viselkedések a mindennapok pedagógiai gyakorlatában	Jellege: kötelező	Kreditek: 4	Tantárgykód: FEJLPED201
Tantárgyfelelős:	Munkaforma: szeminárium	Óraszám: L: 14	Értékelés: GYJ
<p>A tantárgy oktatásának célja:</p> <p>A kurzuson a hallgatók megismerkednek a kihívást jelentő viselkedések megelőzésének, megfigyelésének és kezelésének hatékony módszereivel és eszközeivel. A tantárgy alapvető ismereteket nyújt azzal kapcsolatban, hogyan térképezhető fel a gyermekek kihívást jelentő viselkedéseinek okai, valamint miképpen valósítható meg a pozitív viselkedés támogatása egy csoportos közegben, továbbá milyen technikákat javasolt alkalmazni a problémás viselkedések előfordulási gyakoriságának csökkentése érdekében.</p>			
<p>Fejlesztendő kompetenciaterületek:</p> <p>Ismeretek: A hallgató tudja értelmezni a viselkedéssel, valamint a viselkedés kezelésével kapcsolatos főbb fogalmakat, elméleti modelleket. Legyen tisztában az informális felmérés sajátosságaival, valamint a megfigyelés jellemzőivel és tervezésének mikéntjével. Sajátítsa el a kihívást jelentő viselkedés megismerését célzó bemutatott stratégiák és eszközök használatát, továbbá a gyakorlati munkája során alkalmazható viselkedésterápiás módszereket és kognitív stratégiákat. Rendelkezzen ismeretekkel a pozitív viselkedés támogatásával kapcsolatban.</p> <p>Képességek: A hallgató a gyakorlati munkája során ismerje fel a kihívást jelentő viselkedéseket, majd a családdal és más szakemberekkel együttműködve legyen képes a problémás viselkedés okait kideríteni és a kihívást jelentő viselkedést -saját kompetenciahatárait betartva- kezelni. A hallgató a többi szakemberrel és családdal együttműködve tudja erősíteni a pozitív viselkedést, ezáltal pedig megelőzni, illetve jelentősen csökkenteni a kihívást jelentő viselkedések előfordulását.</p> <p>Attitűd: A hallgató legyen képes a szakmaiságot és az objektivitást szem előtt tartva a problémás viselkedést mutató gyermeket támogatni abban, hogy adaptív viselkedést alakítson ki és képes legyen ezt az elsajátított készséget többféle kontextusban (például nevelési-oktatási intézményben, otthon, utcán stb.) is alkalmazni.</p> <p>Autonómia: A hallgató más szakemberekkel és az érintett családdal együttműködve térképezi fel a kihívást jelentő viselkedések okait. A fejlesztőpedagógusi kompetenciahatárokat maximálisan betartva alkalmazza az elsajátított technikákat a kihívást jelentő viselkedések megelőzésére és kezelésére, valamint a pozitív viselkedés támogatására.</p>			

Kötelező irodalom:

- JANOCH MONIKA (2012): Problémás viselkedések megelőzése és kezelése autizmus spektrum zavarokban. Autizmus Alapítvány, Kapocs Könyvkiadó, Budapest.
- RÓZSÁNÉ CZIGÁNY ENIKŐ (2011): A magatartászavarok korrekciójának lehetséges módszerei. In: F. Lassú ZSUZSA (szerk.): Gyermek mentálisan sérülékeny családokban. (pp. 157-172.). ELTE Eötvös Kiadó, Budapest (<http://mek.oszk.hu/10200/10211/10211.pdf>)

Ajánlott irodalom:

- Helping Hand projekt: ADHD Kis lépések, Nagy változások, Kézikönyv óvodapedagógusoknak. Raabe Klett Oktatási Tanácsadó és Kiadó Kft, Budapest. (pp. 28-60.)

(<https://raabe.hu/download/HU-Output1.pdf>)

Kurzustematika:

- A viselkedéssel, viselkedés kezelésével kapcsolatos alapfogalmak definiálása. A kihívást jelentő viselkedések kritériumrendszere, jellemzői. Tanulásméletek, a viselkedéstanulás alapmechanizmusai. A fejlesztőpedagógusi gyakorlatban alkalmazható viselkedésterápiás módszerek és kognitív stratégiák.
- A kihívást jelentő viselkedés okainak megismerése: a több forrásból származó információk szükségessége, a megfigyelés tervezésének lépései, az adatok rögzítése és elemzése (ABC megközelítés, S.T.A.R. modell).
- A viselkedési intervenció megtervezése: egyéni viselkedésintervenciók tervezésének sajátosságai.
- Kihívást jelentő viselkedések megelőzése és kezelése individualizált formában és csoportos közegben. A pozitív viselkedés támogatása.

Követelmények, értékelés:

A tantárgy teljesítésének egyik feltétele, hogy a hallgató aktívan részt vegyen a szemináriumi órák 70 %-án. 50%-70% közötti részvétel esetén egyénileg egyeztetett feladat elvégzésével teljesíthető a kurzus.

A kurzus gyakorlati jeggyel járul. A kurzus teljesítésének másik követelménye egy beadandó dolgozat készítése az alábbi választható témák közül:

- Az óvodai gyakorlat során vagy saját munkahelyen (óvodában vagy iskolában) egy kiválasztott gyermek esetében kihívást jelentő viselkedés megfigyelése és jegyzőkönyvezése legalább 2-3 alkalommal. A megfigyelték és egyéb (szülőktől, pedagógusoktól stb. származó) információk alapján egyéni viselkedésintervenciók tervezésének sajátosságai.
- Az óvodai csoportban az óvodapedagógusok, dajka által alkalmazott problémás viselkedést megelőző és kezelő stratégiák megfigyelése és leírása. A látottak alapján egy 10- 15 javaslatot tartalmazó útmutatás összeállítása az óvodában dolgozó óvodapedagógusok, dajka és akár a család számára.

A beadandó dolgozat feltöltésének/elküldésének határideje: a hallgatókkal a kurzus első alkalmán egyeztetett időpontban.

Kursus hirdetője:

WJLF Neveléstudományi tanszék

Félév:

2020/21. tavaszi szemeszter

Oktató:

dr. Pongrácz Kornélia